

Одеський національний медичний університет
Факультет медичний № 1
Кафедра клінічної імунології, генетики і медичної біології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КЛІНІЧНОЇ ІМУНОЛОГІЇ ТА
АЛЕРГОЛОГІЇ»

Обсяг	4 кредити /120 годин
Семестри, рік	II семестр, I-й рік навчання
Дні, час, місце	Згідно затвердженого розкладу на клінічній базі кафедри ДЗ «Спеціалізований (спеціальний) клінічний санаторій ім.В.П.Чкалова», Французький бул. 89 Під час адаптивного карантину дні, час, місце (номер аудиторії) проведення всіх видів навчальних занять (лекцій, практичних занять) із навчальної дисципліни «Актуальні питання клінічної імунології та алергології» визначено відповідно затвердженого розкладу
Викладачі	Гончарук Сергій Федорович, д.мед.н., професор Бажора Юрій Іванович, д.мед.н., професор Касьяненко Ганна Володимирівна, к.мед.н., доцент Тихонова Ірина Юріївна, асистент Осінцева Вікторія Ігорівна, асистент
Контактні телефони	Гончарук Сергій Федорович: (067)480-61-06 Касьяненко Ганна Володимирівна: (050)316-52-44
E-mail	Гончарук Сергій Федорович: goncharuks@ukr.net Касьяненко Ганна Володимирівна: avkasianenko@gmail.com Тихонова Ірина Юріївна: tichonova.ir.yur@gmail.com Осінцева Вікторія Ігорівна: vikaosintseva@ukr.net
Робоче місце	Кабінети кафедри клінічної імунології, генетики і медичної біології, Французький бул. 89
Консультації	<i>Очні консультації:</i> щочетверга – з 14:00 до 17:00, щосуботи – з 09:00 до 13:00. <i>При дистанційному онлайн-навчанні консультації:</i> щочетверга – з 14:00 до 17:00, щосуботи – з 09:00 до 13:00 на платформах <i>Microsoft Teams, Zoom, Telegram, Viber</i>

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі студентами буде здійснюватися через очні зустрічі, за допомогою телефону і E-mail. У випадку переходу на дистанційне онлайн-навчання комунікація зі студентами буде здійснюватися за допомогою телефону, E-mail і платформ *Microsoft Teams, Zoom, Telegram, Viber*.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Актуальні питання клінічної імунології та алергології» є механізми функціонування імунної системи, імунодефіцитні стани, алергічні та аутоімунні захворювання.

Пререквізити і постреквізити курсу. (*Місце навчальної дисципліни в освітній програмі*).

Навчальна дисципліна «Актуальні питання клінічної імунології та алергології» базується на вивченні студентами I курсів таких дисциплін, як шкільна програма «Біологія», «Медична біологія», «Нормальна анатомія». У свою чергу, навчальна дисципліна «Актуальні питання клінічної імунології та алергології» закладає основи для вивчення таких дисциплін, як «Патофізіологія», «Патологічна анатомія», «Інфекційні хвороби», «Онкологія», окремі теми «Внутрішня медицина», «Педіатрія».

Метою вивчення дисципліни «Актуальні питання клінічної імунології та алергології» є формування у майбутніх лікарів уявлення про механізми функціонування імунної системи як єдиного комплексу; ознайомлення з методами клінічної та лабораторної діагностики, лікування, профілактики імунних порушень та імунодефіцитних захворювань, що лежать в основі інфекційних хвороб, алергічних, аутоімунних захворювань, онкопатології, лімфопроліферативних та інших процесів.

Завдання навчальної дисципліни:

1. Отримати сучасне уявлення про клінічну імунологію та алергологію як про дисципліну в цілому;
2. Сформувані уявлення про значимість імунопатологічних змін у розвитку різних захворювань і динаміку загальних закономірностей імунологічних параметрів на різних етапах імунної відповіді організму в нормі та при патології;
3. Оцінювати імунний статус хворого за основними імунолабораторними методами;
4. Засвоїти сучасні принципи імунодіагностики алергічних захворювань;

Очікувані результати.

Унаслідок вивчення дисципліни «Актуальні питання клінічної імунології та алергології» студенти повинні

ЗНАТИ:

- будову та клінічну фізіологію імунної системи, сучасні методи її оцінки;
- сучасні погляди на етіологію і патогенез різних імунних порушень: спадкових, природжених та набутих імунодефіцитних, аутоімунних, алергічних, онкологічних захворювань;
- можливості та обмеження використання імунологічних методів у клініці;
- характер змін імунологічних показників під впливом різних факторів;
- основні типи патологічних імунних реакцій;

- клінічні симптоми та синдроми різних видів імунопатології та їх ознаки;
- клінічні симптоми різних алергологічних захворювань, принципи їх лікування;
- основи імунопрофілактики.

УМІТИ:

- виявити клінічні, гематологічні та імунологічні ознаки імунних порушень у хворих з гострою, рецидивуючою та хронічною патологією;
- класифікувати симптоми імунологічних та алергологічних порушень;
- виявити ознаки спадкових та набутих імунних порушень;
- оцінювати дані загального аналізу крові;
- визначити характер і принципи лікування імунологічних порушень та алергологічних захворювань у хворих з різною патологією.

ОПИС КУРСУ

Форми та методи навчання.

Курс буде викладено в формі семінарських занять (24 год.), лекцій (16 год.) і організації самостійної роботи студентів (80 год.).

Під час викладання навчальної дисципліни «Актуальні питання клінічної імунології та алергології» використовуються методи проблемного викладу, а також пояснювально-ілюстративний, репродуктивний і евристичний методи.

Передбачено проведення індивідуальних і групових консультацій.

Зміст навчальної дисципліни:

ТЕМА №1. Структура і принципи функціонування імунної системи.

ТЕМА №2. Імунологічні методи досліджень.

ТЕМА №3. Природжені та набуті імунодефіцитні захворювання.

ТЕМА №4. Імунні аспекти аутоімунної патології.

ТЕМА №5. Атопічні хвороби.

ТЕМА №6. Алергічні (не атопічні) захворювання.

ТЕМА №7 Імунне запалення та інфекційні хвороби

ТЕМА №7 Основи трансплантаційного імунітету.

ТЕМА №8 Імунологія пухлин.

ТЕМА №9 Основи імунопрофілактики. **Залік.**

Перелік рекомендованої літератури.

Основна література

1. Клінічна імунологія та алергологія // Підручник за ред. Г.М. Дранніка.- К.:Здоров'я, 2006. – 888 с.

2. Дранник Г.Н. Клиническая иммунология и аллергология / Пособие для студентов, врачей — интернов, иммунологов, аллергологов, врачей лечебного профиля всех специальностей. – 4 изд., доп. // Киев: - ООО «ПОЛИГРАФ ПЛЮС».-2011. – 482 с.

3. Бажора Ю.И., Гончарук С.Ф. Клиническая иммунология и аллергология. Учебное пособие. 3-е изд., перераб. и дополн. /Ю.И.Бажора, С.Ф.Гончарук – Одесса: Пресс – курьер, 2015. – 288 с.

4. Бажора Ю.И., Гончарук С.Ф. Клиническая иммунология и аллергология. Учебное пособие: изд. 4-е, дополн. // Одесса: Пресс – курьер, 2018. – 264 с.

Додаткова література

1. Бажора Ю.И. Клінічна імунологія // Одеса: Одеський державний медичний університет.-2000. – 384 с.

2. Основы клинической иммунологии (учебное пособие для медицинских вузов) / пер. с англ. Э. Чепель, М. Хайни, С. Мисбах, Н. Сновден // М: ГЭОТАР-Медиа, 2013. – 416 с.

3. Рабсон А. Основы медицинской иммунологии: пер. а англ. // М: Мир,- 2016. – 319 с.

4. Довідник з алергології, 2-е вид., перероб. та допол. /За ред. проф. Б.М.Пухлика. – Київ: ТОВ «Доктор-Медіа», 2011. – 394 с.

5. Аллергология и иммунология. Национальное руководство. Краткое издание. Хаитов Р.М., Ильина Н.И. – М.:ГЭОТАР-Медия, 2017. – 640 с.

6. 5th Edition of Clinical Immunology: Principles and Practice / Robert R. Rich. Elsevier – 2019. С. – 1323.

Інформаційні ресурси:

<https://elifesciences.org/subjects/immunology-inflammation>

<https://www.eaaci.org/>

<https://www.facebook.com/EAACI>

<http://aalu.org.ua/>

<https://allergy.immunologyconferences.com/events-list/asthma>

<https://www.immunopaedia.org.za/>

<https://www.worldallergy.org/meetings>

ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми. Оцінка поточної успішності виставляється за результатами:

- співбесіди на практичному занятті;
- розв'язання ситуаційних задач;
- відповіді на тестові завдання з множинною вибіркою.

При засвоєнні кожної теми за поточну навчальну діяльність студенту виставляється оцінка за чотирибальною (традиційною) шкалою.

Значення оцінки «**відмінно**». Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання та вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування та нахили.

Значення оцінки «добре». Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.

Значення оцінки «задовільно». Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання та розуміння основних положень; за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.

Значення оцінки «незадовільно». Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, які становлять незначну частину навчального матеріалу.

Наприкінці вивчення навчальної дисципліни поточна успішність розраховується як середній поточний бал, тобто середнє арифметичне всіх отриманих студентом оцінок за традиційною шкалою, округлене до 2 (двох) знаків після коми, наприклад: 4,75.

На останньому практичному занятті викладач зобов'язаний оголосити студентам результати їх поточної академічної успішності, академічну заборгованість (якщо така є).

Підсумковий контроль знань із навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль із навчальної дисципліни – залік. До заліку допускаються лише ті студенти, які не мають академічної заборгованості й отримали середній бал за поточну навчальну діяльність не менше ніж 3,00.

Залік проводиться у вигляді письмової відповіді студента. Кожне завдання включає 40 тестових завдань, ситуаційну задачу та 2 теоретичних питання. Залік оцінюється за чотирибальною шкалою.

При дистанційному онлайн-навчанні залік проводиться в усній формі у вигляді співбесіди з обов'язковим аналізом фенотипів хворих, родоходів.

Оцінка за навчальну дисципліну – це на 50 % поточна успішність (середнє арифметичне всіх поточних оцінок студента) та на 50 % – оцінка на заліку.

Для кінцевого оцінювання навчальної дисципліни за чотирибальною традиційною (національною) шкалою спочатку розраховується середній бал за дисципліну як середнє арифметичне двох складових:

- 1) Середній поточний бал як арифметичне всіх поточних оцінок (розраховується як число, округлене до 2 (двох) знаків після коми, наприклад: 4,76);
- 2) Традиційна оцінка за залік.

Середній бал за навчальну дисципліну переводиться в традиційну оцінку з дисципліни за чотирибальною шкалою та розцінюється як співвідношення цього середнього арифметичного до проценту засвоєння необхідного об'єму знань із дисципліни.

Середній бал за дисципліну	Відношення отриманого студентом середнього балу за дисципліну до максимально можливої	Оцінка з дисципліни за чотирибальною шкалою (традиційна оцінка)
----------------------------	---	---

	величини цього показника	
4,45-5,0	90-100 %	«5»
3,75-4,44	75-89 %	«4»
3,0-3,74	60-74 %	«3»

Традиційна оцінка з навчальної дисципліни конвертується в оцінку за 200-бальною шкалою та в подальшому ранжується за рейтинговою шкалою (ECTS).

Самостійна робота студентів (СРС).

СРС передбачає самостійне опрацювання таких тем:

Тема 1 «*Імунне запалення та інфекційні хвороби*» вноситься лише на самостійну роботу. Засвоєння матеріалу перевіряється на підсумковому занятті.

Тема 2 «*Основи трансплантаційного імунітету*» вноситься лише на самостійну роботу. Засвоєння матеріалу перевіряється на підсумковому занятті.

Тема 3 «*Імунологія пухлин*» вноситься лише на самостійну роботу. Засвоєння матеріалу перевіряється на підсумковому занятті.

Тема 4 «*Основи імунпрофілактики*» вноситься на самостійну роботу. Засвоєння матеріалу перевіряється на відповідному семінарському і підсумковому занятті.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

До заліку допускаються лише ті студенти, які не мають академічної заборгованості (відвідали всі практичні заняття) і мають середній бал за поточну навчальну діяльність не менше ніж 3,00. Пропущені заняття і незадовільні оцінки студент може відпрацювати протягом циклу кожного дня (після завершення занять), а після закінчення вивчення циклу – в дні консультацій і відпрацювань (щочетверга та щосуботи).

Якщо студент отримав незадовільну оцінку з навчальної дисципліни, то протягом місяця він може відпрацювати залік без дозволу декана, друге перескладання заліку – наприкінці семестру за затвердженим деканом факультету графіком.

Політика щодо академічної доброчесності.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- ♦ самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролів;
- ♦ посилення на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- ♦ надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними в навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікронавушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне складання заліку;
- призначення додаткових контрольних заходів (індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);

Політика щодо відвідування та запізень.

Відвідування практичних занять є обов'язковим. Запізнення студента дозволяється не більше ніж на 10 хвилин і лише з поважної причини.

Мобільні пристрої.

Мобільні пристрої під час аудиторних занять можна використовувати лише з дозволу викладача.

Поведінка в аудиторії.

Під час перебування в аудиторії важливі доброзичливість, коректність, повага до викладача та одногрупників, толерантність до протилежної точки зору, конструктивний підхід до розв'язання проблем, дотримання етики академічних стосунків.